

NOTAT

Samlenotat for EPSCO 19. juni 2025

28. maj 2025

J.nr. 2025 - 2418

5. Direktiv om forbedring og håndhævelse af praktikanters arbejdsvilkår og om bekæmpelse af almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold ("praktikdirektivet").....	2
6. Rådshenstilling om ajourføring af rammen for praktikophold.....	23
7. Det europæiske semester 2025	34
8. Rådskonklusioner om udnyttelse af ældre personers potentiale på arbejdsmarkedet og i samfundet.....	37

5. Direktiv om forbedring og håndhævelse af praktikanter arbejdsvilkår og om bekæmpelse af almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold ("praktikdirektivet")

- Generel indstilling

KOM-nr. (2024) 132

Revideret notat. Ændringer i forhold til samlenotat sendt til Folketinget den 21. november 2024 er markeret med streg i venstre margin.

1. Resumé

Kommissionen har ved KOM (2024) 132 af 20. marts 2024 fremsat forslag til direktiv om forbedring og håndhævelse af praktikanter arbejdsvilkår og om bekæmpelse af almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold ("praktikdirektivet"). Dansk sprogversion er modtaget den 25. april.

Med forslaget ønsker Kommissionen at fastlægge en fælles ramme af principper og foranstaltninger til forbedring og håndhævelse af praktikanter arbejdsvilkår og til bekæmpelse af almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold. Forslaget er en del af en pakke, som også består af en rådshenstilling, der opdaterer og udvider den eksisterende kvalitetsramme for praktikophold fra 2014.

Direktivforslaget omfatter praktikanter, der har et lønmodtagerforhold. Forslaget indeholder et ikke-forskelsbehandlingsprincip, som tilsiger, at de omfattede praktikanter skal ligebehandles med øvrige ansatte for så vidt angår arbejdsvilkår, herunder løn. Dog kan objektive forhold som andre arbejdsopgaver, mindre ansvar, arbejdsintensitet eller indslaget af læring og uddannelse berettige forskelsbehandling.

Medlemslandene forpligtes til at sikre kontrol og tilsyn med henblik på at bekæmpe såkaldt almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold. Direktivforslaget foreslår en række kriterier, som skal indgå i vurderingen af, hvorvidt der er tale om et praktikforløb eller et egentligt ansættelsesforhold. Herudover indeholder direktivforslaget krav om vejledning og myndighedstilsyn med henblik på at sikre håndhævelse af direktivet samt klageadgang og beskyttelse mod konsekvenser som følge af, at en praktikant har udøvet sine rettigheder.

Regeringen bakker generelt op om formålet om at sikre ordentlige rammer i hele EU for praktik og kvalitet i praktikforløb. Praktikanter skal have et reelt udbytte af deres praktik, de skal ikke erstatte ordinær arbejdskraft, og der skal ikke konkurreres på løn og dårlige arbejdsvilkår i EU.

Forslaget forventes at have begrænsede økonomiske og lovgivningsmæssige konsekvenser, idet lønmodtagere allerede er omfattet af de arbejdsretlige love.

Det er imidlertid en forudsætning for regeringens opbakning, at direktivforslaget respekterer kompetencefordelingen, forskellige arbejdsmarkedsmodeller, herunder for så vidt angår myndighedsopgaver og tilsynsforpligtelsen med praktikanter løn

og arbejdsvilkår, samt at aktive arbejdsmarkedsordninger og det danske uddannelsessystem, herunder erhvervsrettede uddannelser og øvrige uddannelsesforløb, hvor praktikophold indgår som en obligatorisk del af formel uddannelse, kan videreføres uændret.

Det er helt centralt for regeringens opbakning, at danske praktikordninger som led i formel uddannelse, herunder erhvervsuddannelse, ikke omfattes af direktivets anvendelsesområde, samt at gældende aktive arbejdsmarkeds- og erhvervsordninger kan videreføres uændret.

Regeringen vil desuden prioritere, at direktivet ikke bliver unødigt byrdefuldt for erhvervslivet. Det gælder ikke mindst vedrørende unødige og for detaljerede krav til virksomhederne om udlevering af oplysninger efter anmodning fra den kompetente myndighed. Derudover gælder det krav om, at en virksomhed skal kunne påvise objektive grunde for forskelle i løn- og arbejdsvilkår for hver enkelt praktikant i forhold til øvrige ansatte, da det kan reducere arbejdsgivernes incitament til at tilbyde praktik-, lærlinge og elevpladser til unge eller incitament til at medvirke i aktive arbejdsmarkedsordninger.

Direktivforslaget skal vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet i den almindelige lovgivningsprocedure.

Medlemslandene bakker generelt op om direktivets formål, men mange medlemslande har haft spørgsmål til forslagets anvendelsesområde samt til bestemmelserne om kontrol og tilsyn. Den seneste kompromistekst indeholder fortsat en undtagelse for praktik som led i formel uddannelse eller erhvervsuddannelse fra hele direktivets anvendelsesområde. Anvendelsesområdet er begrænset til praktikanter i et beskæftigelsesforhold, hvor der er tale om en frivillig bilateral aftale uden involvering af en tredjepart. Herved er det præciseret, hvad der menes med praktik på det åbne marked, og det følger af definitionen, at eksempelvis praktik som led i aktiv arbejdsmarkedspolitik ikke er omfattet.

Undtagelse herfra er kapitel III om bekæmpelse af falske praktikophold, hvor praktik som led i aktiv arbejdsmarkedspolitik er omfattet. Det er fortsat præciseret, at kontrol og inspektion skal tilvejebringes i overensstemmelse med national lov og praksis, og kravene til arbejdsgiverne er gjort mindre detaljerede.

Regeringen støtter overordnet formandskabets tilgang i det seneste kompromisforslag. Det lykkedes ikke det ungarske formandskab at opnå et kvalificeret flertal for en generel indstilling på EPSCO-rådsmødet den 2. december 2024. Det er forventningen, at det polske EU-formandskab vil sætte sagen på dagsorden for EPSCO-rådsmødet den 19. juni 2025 til generel indstilling.

2. Baggrund

Den 20. marts 2024 fremsatte Kommissionen ved KOM-nr. 132 forslag til direktiv om praktikophold med titlen 'Direktiv om forbedring og håndhævelse af praktikanter arbejdsvilkår og om bekæmpelse af almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold ("praktikdirektivet")'. Dansk sprogversion af forslaget er modtaget den 25. april 2024.

Direktivforslaget er en del af en pakke, som også indeholder forslag fra Kommissionen til at opdatere og udvide den eksisterende rådshenstilling om en kvalitetsramme for praktikophold fra 2014. Der henvises til særskilt grund- og nærhedsnotat om rådshenstillingen.

Den 14. juni 2023 vedtog Europa-Parlamentet en beslutning i overensstemmelse med artikel 225 i TEUF om kvalitetspraktik i EU, som "*opfordrer Kommissionen til at ajourføre og styrke 2014-strategien og gøre den til et stærkere lovgivningsinstrument*". Europa-Parlamentet opfordrede også Kommissionen til at sikre minimumskvalitetsstandarder for praktikophold, herunder løn.

I forlængelse heraf annoncerede Kommissionen i sit arbejdsprogram for 2023 en ajourføring af kvalitetsrammen for praktikophold for at adressere problemer med fair aflønning og adgang til social beskyttelse.

I det fremsatte forslag angiver Kommissionen, at praktikophold kan give unge mennesker mulighed for at få praktisk og professionel erfaring, forbedre deres færdigheder og dermed lette deres adgang til arbejdsmarkedet. Derudover giver praktikophold ifølge Kommissionen arbejdsgiverne mulighed for at tiltrække, uddanne og fastholde deres personale. Det understreges dog, at værdien af et praktikophold afhænger af dets kvalitet.

Dertil anfører Kommissionen, at problematisk og ulovlig brug af praktikanter kan underminere arbejdsvilkårene for praktikanter og almindelige arbejdstagere samt skabe ulige konkurrencevilkår mellem praktikudbydere.

Der er i EU-traktaterne kun hjemmel til at fremsætte lovgivningsinitiativer om arbejdsvilkår, såfremt der er tale om et ansættelsesforhold. I det lys har Kommissionen foreslået en pakke bestående af et nyt direktiv og en opdateret rådshenstilling, hvor direktivet omfatter praktikanter, der har et ansættelsesforhold, som defineret i national lovgivning, kollektive overenskomster og medlemslandenes praksis under hensyntagen til Domstolens retspraksis. Rådshenstillingen gælder for alle praktikanter uanset beskæftigelsesstatus. Der er udarbejdet et separat grund- og nærhedsnotat for rådshenstillingen.

3. Formål og indhold

3.1 Formål

Direktivforslagets to overordnede formål er at forbedre og håndhæve praktikanternes arbejdsforhold og bekæmpe regulære ansættelsesforhold forklædt som praktikophold.

3.2 Indhold

Direktivforslaget består af 15 bestemmelser. Det centrale indhold gengives her:

- *Artikel 1: Direktivets Genstand.* Direktivforslaget fastlægger en fælles ramme med principper og foranstaltninger til forbedring og håndhævelse af

praktikanter arbejdsvilkår og til bekæmpelse af almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold.

- *Artikel 2: Definitioner.* I direktivforslaget gælder følgende definitioner:
 - a) "Praktikophold": En begrænset periode med arbejdspraksis, der omfatter en betydelig lærings- og uddannelseskomponent, og som gennemføres for at opnå praktisk og faglig erfaring med henblik på at forbedre beskæftigelsesegnetheden og lette overgangen til et regulært ansættelsesforhold eller adgang til et erhverv;
 - b) "praktikant": enhver person, der gennemfører et praktikophold, og som har en ansættelseskontrakt eller et ansættelsesforhold som defineret i den lovgivning, de kollektive overenskomster eller den praksis, der gælder i hver medlemsstat under hensyntagen til Domstolens retspraksis;
 - c) "ordinært ansættelsesforhold": ethvert ansættelsesforhold, der ikke er et praktikophold;
 - d) "ordinær ansat": enhver person i et almindeligt ansættelsesforhold.

Artikel 3: Princip om ikke-forskelsbehandling. Medlemslandene skal sikre, at praktikanter med hensyn til arbejdsvilkår, herunder lønforhold, ikke behandles mindre gunstigt end sammenlignelige almindelige ansatte i samme virksomhed, medmindre forskelsbehandlingen er begrundet i objektive forhold, såsom andre arbejdsopgaver, mindre ansvar, lavere arbejdsintensitet eller indslaget af læring og uddannelse.

Hvis der ikke findes en sammenlignelig fastansat i samme virksomhed, skal sammenligningen foretages ved henvisning til den gældende kollektive overenskomst eller i overensstemmelse med national lovgivning eller national praksis.

- *Artikel 4: Foranstaltninger til bekæmpelse af almindelige ansættelsesforhold camoufleret som praktikophold.* Medlemslandene skal kontrollere og føre tilsyn med, om regulære ansættelsesforhold forklædes som praktikophold. Hvis dette er tilfældet, skal medlemslandene gøre brug af håndhævelsesforanstaltninger for at sikre, at arbejdstageren ikke får et lavere beskyttelsesniveau, herunder arbejdsvilkår og løn, end de er berettiget til i henhold til EU-retten, national ret, kollektive overenskomster eller national praksis.
- *Artikel 5: Vurdering af hvorvidt almindelige ansættelsesforhold er camoufleret som praktikophold.*
 - 1) For at afgøre, om et praktikophold udgør et almindeligt ansættelsesforhold, skal de kompetente myndigheder i overensstemmelse med national lov og praksis foretage en samlet vurdering af alle relevante faktuelle sagsforhold. Denne vurdering skal bl.a. tage hensyn til følgende vejledende elementer:

- a) Fravær af en væsentlig lærings- eller uddannelseskomponent i det påståede praktikophold;
 - b) uforholdsmæssig lang varighed af det påståede praktikophold eller flere og/eller på hinanden følgende påståede praktikophold hos den samme arbejdsgiver;
 - c) tilsvarende opgaver, ansvarsområder og arbejdsintensitet for påståede praktikanter og fastansatte i sammenlignelige stillinger hos den samme arbejdsgiver;
 - d) krav om tidligere erhvervserfaring for at blive godkendt til praktikophold inden for samme eller et lignende aktivitetsområde uden behørig begrundelse;
 - e) en høj andel af påståede praktikophold i forhold til almindelige ansættelsesforhold hos den samme arbejdsgiver;
 - f) et betydeligt antal påståede praktikanter hos den samme arbejdsgiver, som har gennemført to eller flere praktikophold eller haft regulære ansættelsesforhold inden for samme eller lignende aktivitetsområde, inden de påbegyndte det påståede praktikophold.
- 2) For at gøre det muligt for de kompetente myndigheder at foretage en vurdering efter stk. 1, skal arbejdsgiveren, efter anmodning, give myndighederne adgang til følgende oplysninger:
- a) antal af praktikophold og ordinære ansættelsesforhold;
 - b) varighed af praktikophold;
 - c) arbejdsvilkår, herunder løn, opgaver og ansvarsområder for påståede praktikanter og fastansatte i sammenlignelige stillinger;
 - d) beskrivelse af lærings- og uddannelseskomponenter i praktikophold;
 - e) opslag om ledige praktikpladser.
- 3) For at facilitere vurderingen i stk. 1 skal medlemslandene:
- a) definere en tidsgrænse, der angiver en for lang varighed af et praktikophold og af gentagne, herunder på hinanden følgende, praktikophold hos den samme arbejdsgiver;
 - b) kræve, at arbejdsgivere inkluderer information om de forventede arbejdsvilkår, herunder løn, social beskyttelse, læring og uddannelseselementer i stillingsopslag og annoncer for praktikophold.

Medlemslandene kan fastsætte undtagelser fra tidsbegrænsningen i litra a) i de tilfælde hvor en længere varighed er berettiget af objektive grunde.

- Artikel 6: Gennemførelse og håndhævelse af relevant EU-ret. Medlemslandene skal sikre effektive foranstaltninger for at sikre, at al relevant EU-lovgivning, der gælder for arbejdstagere, gennemføres og håndhæves i forhold til praktikanter. De skal navnlig:
 - a) Sikre, at oplysninger om praktikanterets rettigheder er offentligt tilgængeligt på en klar, fyldestgørende og lettilgængelig måde;

- b) udvikle vejledninger til arbejdsgivere om de juridiske rammer for praktikophold, herunder relevant arbejdsret og sociale beskyttelsesaspekter;
 - c) sørge for effektiv kontrol og inspektion udført af kompetente myndigheder for at håndhæve relevant arbejdsmarkedslovgivning i forhold til praktikanter;
 - d) sikre, at de kompetente myndigheder får de menneskelige, tekniske og økonomiske ressourcer, der er nødvendige for at udføre effektive kontroller og inspektioner og har kompetence til at pålægge effektive, forholdsmæssige og afskrækkende sanktioner;
 - e) udvikle de kompetente myndigheders kapacitet, navnlig gennem uddannelse og vejledning, til proaktivt at målrette og forfølge arbejdsgivere, der ikke overholder reglerne;
 - f) i samarbejde med de kompetente myndigheder sikre, at praktikanter har kanaler til at rapportere om dårlig opførsel og dårlige arbejdsforhold, og oplyse om disse kanaler.
- *Artikel 7: Klageadgang.* Medlemslandene skal sikre, at praktikanter, herunder personer, hvis ansættelsesforhold er ophørt, har adgang til en effektiv og upartisk tvistbilæggelse og en klagemulighed, herunder mulighed for passende kompensation, i tilfælde af krænkelse af deres rettigheder i henhold til dette direktiv eller af anden EU-ret, der finder anvendelse på arbejdstagere.
 - *Artikel 8: Procedurer på vegne af eller til støtte for praktikanter.* Medlemslandene skal sikre, at arbejdstagerrepræsentanter kan indtræde i enhver relevant retslig eller administrativ procedure for at håndhæve de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktivet eller af anden EU-ret, der finder anvendelse på arbejdstagere.

Arbejdstagerrepræsentanter skal kunne handle på vegne af eller til støtte for en eller flere praktikanter med den pågældende praktikant eller de pågældende praktikanter godkendelse.

- *Artikel 9: Beskyttelse mod ugunstig behandling eller repressalier.* Medlemslandene skal sikre, at:
 - 1) Praktikanter og deres repræsentanter skal beskyttes mod ufordelagtig behandling fra arbejdsgiverens side og mod ufordelagtige konsekvenser som følge af en klage med henblik på efterlevelse af rettigheder efter direktivet.
 - 2) Særligt skal afskedigelse eller foranstaltninger med tilsvarende virkning, som følge af at praktikanten har udøvet sine rettigheder, forbydes.
 - 3) Praktikanter, der mener, at de er blevet afskediget eller har været genstand for foranstaltninger med tilsvarende virkning, kan anmode arbejdsgiveren om at fremlægge behørigt begrundede årsager hertil. Arbejdsgiveren skal give denne begrundelse skriftligt.

- 4) Det er op til arbejdsgiveren at bevise, at afskedigelsen eller de tilsvarende foranstaltninger var baseret på andre grunde end de ovenfor omtalte, når praktikanter fremlægger beviser for ufordelagtig behandling.
 - 5) Medlemslandene er ikke forpligtet til at anvende stk. 4 på sager, hvor domstolen eller en anden kompetent myndighed skal undersøge de faktiske forhold i sagen.
 - 6) Stk. 4 finder ikke anvendelse på straffesager, medmindre andet er fastsat af medlemslandet.
- *Artikel 10: Sanktioner.* Medlemslandene skal fastsætte sanktioner til anvendelse i tilfælde med overtrædelse af nationale bestemmelser, der er vedtaget i medfør af dette direktiv, eller allerede eksisterende bestemmelser, der er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde. De fastsatte sanktioner skal være effektive, proportionelle og have afskrækkende virkning.
 - *Artikel 11: Ikke-forringelse eller gunstigere bestemmelser.*
 - 1) Gennemførelsen af direktivet må ikke forringe det eksisterende beskyttelsesniveau for arbejdstagere i medlemslandene.
 - 2) Direktivet udgør ikke en gyldig grund til at reducere det generelle beskyttelsesniveau, der allerede tilfalder arbejdstagere, herunder praktikanter, i medlemslandene.
 - 3) Medlemslandene kan indføre eller opretholde love, regler eller administrative bestemmelser, der er gunstigere for arbejdstagerne, eller tilskynde til eller tillade anvendelse af kollektive overenskomster, som er mere gunstige for arbejdstagerne.
 - *Artikel 12 om gennemførelse* fastsætter, at direktivet skal gennemføres 24 måneder efter direktivernes ikrafttræden.
 - *Artikel 13: Rapportering og evaluering.* Medlemslandene skal:
 - 1) Senest fem år efter gennemførelsesdatoen forelægge Kommissionen alle relevante oplysninger om direktivets anvendelse og praktiske virkning for, at Kommissionen kan udarbejde en rapport om gennemførelsen af direktivet.
 - 2) Kommissionen forelægger rapporten for Europa-Parlamentet og Rådet. Rapporten kan ledsages af et forslag til en retsakt, hvis dette vurderes passende.
 - *Artikel 14 om ikrafttræden* fastsætter, at direktivet træder i kraft på tyvendagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.
 - *Artikel 15* fastsætter, at direktivet er rettet til medlemslandene.

Formandskabets kompromisforslag

Det seneste kompromisforslag fra det polske formandskab indeholder en række justeringer. Der har under polsk formandskab primært været fokus på direktivets bestemmelser om formål og anvendelsesområde:

- Praktikophold som led i formel uddannelse eller erhvervsuddannelse er fortsat undtaget fra hele direktivets anvendelsesområde.
- Anvendelsesområdet er herudover blevet todelt. Således omfatter kapitlet om ikke-diskrimination (kapitel II) og kapitlet om håndhævelse og støtteforanstaltninger (kapitel IV) nu kun praktikanter i et beskæftigelsesforhold, hvor der er tale om "en frivillig bilateral aftale uden involvering af en tredjepart". Der er således tale om praktik på det åbne marked, og det følger af definitionen, at praktik som led i aktiv arbejdsmarkedspolitik ikke er omfattet. Kapitel III (bekæmpelse af falske praktikophold) omfatter derimod praktik som led i aktive arbejdsmarkeds- og erhvervsordninger. Praktik som led i uddannelse er fortsat undtaget.
- Det er blevet tydeliggjort, at det ene af direktivets formål er at bekæmpe såkaldt falske praktikophold, og der er indsat en definition herpå.
- I artikel 3 om ikke-diskrimination fremgår det fortsat, at arbejdsmarkedets parter har mulighed for at definere objektive grunde, der berettiger forskelsbehandling ift. almindeligt ansatte.
- Det er fortsat beskrevet, at medlemslandene skal tilvejebringe kontrol og inspektion, hvor det er passende og i overensstemmelse med national lov og praksis.
- Krav til arbejdsgiveren om at udlevere oplysninger ved forespørgsel er fortsat fleksible, og krav om at give specifikke oplysninger om arbejdsforhold, social beskyttelse, læringselementer mv. i jobopslag er udeladt.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Forslaget behandles i Europa-Parlamentets udvalg for beskæftigelse og sociale anliggender (EMPL). Rapporteur er Alicia Homs Ginel (S&D, ES). Der foreligger endnu ikke en rapport.

5. Nærhedsprincippet

5.1 Nærhedsprincippet

Direktivforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF-artikel 153(3)(b), som giver EU mulighed for at fremsætte direktiver om mindstekrav med hensyn til bl.a. arbejdsvilkår. Direktivforslaget skal vedtages af både Europa-Parlamentet og Rådet i den almindelige lovgivningsprocedure, som beskrevet i TEUF artikel 294.

Kommissionen anfører, at kvalitetsrammen for praktikophold fra 2014 har hjulpet medlemslandene med at implementere politiske og lovgivningsmæssige initiativer, men at der stadig er udfordringer med hensyn til brugen, kvaliteten og adgangen til praktikophold i alle medlemslande.

Kommissionen ser derfor behov for en EU-indsats med henblik på at sikre en konsekvent ramme af principper og minimumsstandards i hele EU. Kommissionen anfører, at direktivet vil føre til et mere ensartet beskyttelsesniveau, bidrage til opadgående social konvergens og sikre bedre håndhævelse af eksisterende arbejdstagerrettigheder, hvilket vil bidrage til mere lige vilkår for praktikanter og praktikudbydere i EU.

Kommissionen gør opmærksom på, at forslaget er baseret på en minimal harmonisering, som giver mulighed for, at medlemslandene kan fastsætte højere standarder.

Generelt finder regeringen ikke grundlag for at tilsidesætte Kommissionens vurdering af nærhedsprincippet, herunder at der er tale om håndhævelse af eksisterende arbejdstagerrettigheder, og at målet om ensartet beskyttelsesniveau i EU nødvendigvis gør bindende minimumsregler i direktivform.

5.2 Proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører om proportionalitetsprincippet, at henstillingen fra 2014 ikke er tilstrækkelig til at håndtere udfordringer med brugen, kvaliteten og adgangen til praktikophold. Dette skyldes medlemslandene store råderum med hensyn til, hvordan de skal anvende bestemmelserne og henstillingens ikke-bindende karakter. Der ses derfor behov for at vedtage supplerende lovgivning på området.

Kommissionen anfører endvidere, at direktivforslaget ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at løse de identificerede problemer og nå de specifikke mål. Kommissionen understreger, at forslaget fuldt ud respekterer medlemslandenes kompetencer og nationale råderum i forhold til at beslutte, hvordan de foreslåede foranstaltninger skal gennemføres.

Generelt finder regeringen ikke grundlag for at tilsidesætte Kommissionens vurdering af proportionalitetsprincippet.

6. Gældende dansk ret

6.1 Direktivets anvendelsesområde og nationalt arbejdstagerbegreb

Det fremgår af direktivforslaget, at direktivet finder anvendelse for *praktikanter*, der i direktivets artikel 2 defineres som enhver person, der gennemfører et praktikophold. Det fremgår i direktivets artikel 1a, at kapitel II og IV finder anvendelse for praktikanter, som har en ansættelseskontrakt eller et ansættelsesforhold som defineret i den lovgivning, de kollektive overenskomster eller den praksis, der gælder i hver medlemsstat under hensyntagen til Domstolens retspraksis, og hvis praktikophold er baseret på en frivillig bilateral aftale uden involvering af en tredjepart.

Direktivforslaget finder deraf alene anvendelse, såfremt den pågældende praktikant er lønmodtager. Direktivet lægger således op til, at et nationalt lønmodtagerbegreb skal lægges til grund, idet der dog skal tages hensyn til EU-Domstolens praksis om, hvornår der er tale om et ansættelsesforhold.

I en dansk sammenhæng er det almindeligt at betragte en lønmodtager som en, der modtager vederlag for personligt arbejde i et tjenesteforhold. Der er dog ikke et

gennemgående entydigt lønmodtagerbegreb i dansk ansættelsesretlig lovgivning, men formuleringen om vederlag for personligt arbejde i tjenesteforhold er tidligere brugt i fx ferieloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 230 af 12. februar 2021. Om en person er lønmodtager efter dansk ansættelsesret beror på en helhedsvurdering.

Det vil være uden betydning, om den pågældendes arbejdsforhold har en varighed af kun ganske få timer, eller om det svarer til det, der sædvanligvis karakteriseres som et arbejdsforhold på fuld tid. Størrelsen af den aftalte løn, og i hvilken form vederlaget ydes, vil også være uden betydning. Den pågældendes titel vil ligeledes være uden betydning for vurderingen af, om en person er lønmodtager. Det afgørende er, at den ansatte modtager et vederlag for en arbejds- eller tjenesteydelse, som den ansatte personligt har præsteret efter en arbejdsgivers anvisninger.

Direktivforslaget slår fast, at det nationale lønmodtagerbegreb skal tage hensyn til EU-Domstolens praksis om, hvornår der er tale om et ansættelsesforhold. TEUF-artikel 45 slår fast, at arbejdstagerbegrebet er et EU-retsligt begreb, der ikke må fortolkes indskrænkende. Således skal enhver person, der udøver reel og faktisk beskæftigelse, bortset fra beskæftigelse af så ringe omfang, at den fremtræder som et rent marginalt supplement, anses for arbejdstager. Hverken størrelsen på vederlaget, hvordan vederlaget er tilvejebragt eller, om vederlaget udbetales af arbejdsgiveren eller fra offentlige midler er afgørende for arbejdstagerbegrebet i EU-retslig forstand. Det er ligeledes uden betydning, at den pågældende person søger at supplere lønnen med andre midler, såsom offentlige ydelser udbetalt af bopælsmedlemsstaten. Frivilligt arbejde uden nogen form for aflønning er dog udelukket fra definitionen.

Det er Beskæftigelsesministeriets vurdering, at den danske opfattelse af en lønmodtager som en, der modtager vederlag for personligt arbejde i et tjenesteforhold, også er dækkende for det EU-retslige arbejdstagerbegreb. Såfremt praktikanter opfylder de nævnte kriterier, kan de være omfattet af direktivforslagets anvendelsesområde.

Det fremgår tillige i artikel 2, at et *praktikophold* er en afgrænset periode med arbejdspraktik, der omfatter en betydelig lærings- og uddannelseskomponent, og som gennemføres for at opnå praktisk og faglig erfaring med henblik på at forbedre beskæftigelsesegnheden og lette overgangen til et regulært ansættelsesforhold eller adgang til erhverv.

På baggrund af ovenstående vurderes direktivet i en dansk kontekst i hvert fald at omfatte elever og lærlinge, der modtager løn, samt at direktivforslaget alene finder anvendelse i det omfang, de pågældende er ude på en virksomhed, og således ikke mens de er på skolen. Herudover vurderes direktivet at omfatte personer i enkelte beskæftigelsesordninger, hvor der er tale om et lønmodtagerforhold, herunder løntilskud samt virksomhedspraktik som led i jobafklaringsforløb.

Direktivet vurderes desuden at ville omfatte praktikophold som led i integrationsgrunduddannelsen (igu) og praktikophold for tredjelandsstatsborgere, der meddeles opholdstilladelse med henblik på praktik efter udlændingeloven.

Direktivforslaget indeholder et princip om, at de omfattede praktikanter ikke må diskrimineres på baggrund af løn og arbejdsvilkår, jf. artikel 3. Det fremgår desuden i direktivforslaget, at medlemslandene skal kontrollere og føre tilsyn med praktikanternes ansættelsesforhold gennem en kompetent myndighed, jf. artikel 4 og 5. I Danmark reguleres løn og arbejdsvilkår primært af arbejdsmarkedets parter gennem kollektive overenskomster.

I Danmark findes en række ansættelsesretlige love. Det omfatter lovgivning, som regulerer specifikke arbejdsvilkår (fx ferie), lovgivning, som regulerer vilkår for en gruppe af lønmodtagere (fx funktionærloven), samt lovgivning, der regulerer lønmodtageres retsstilling i bestemte situationer (fx virksomhedsoverdragelsesloven). Som udgangspunkt vil denne lovgivning, der gælder for lønmodtagere, også omfatte elever og lærlinge, men enkelte arbejdsretlige love kan dog indeholde bestemmelser, der undtager elever og lærlinge helt eller delvist. Eksempler herpå er funktionærloven, der i medfør af § 1, stk. 3, ikke finder anvendelse for lærlingeforhold, og virksomhedsoverdragelseslovens § 2, stk. 1, der kun finder anvendelse for elever og lærlinge, hvis virksomheden efter overdragelsen godkendes som lærested.

Bestemmelser om arbejdsvilkår for elever og lærlinge, herunder løn, findes i dag også i kollektive overenskomster. Der findes ligeledes en godkendelsesordning for virksomheder, der ønsker elever og lærlinge, samt faglige udvalg og et tvistighedsnævn, der afgør tvister mellem elever hhv. praktikanter og praktikvirksomheden, jf. lovbekendtgørelse nr. 40 af 11. januar 2024 (erhvervsuddannelsesloven). Det er således udgangspunktet, at elever og lærlinge er beskyttet som andre lønmodtagere i Danmark. Der er ikke under Beskæftigelsesministeriets ressource arbejdsretlig lovgivning, der specifikt vedrører lærlinge.

I Danmark er det ikke en myndighedsopgave at føre tilsyn med overholdelse af den almindelige arbejds- og ansættelsesretlige lovgivning. For så vidt angår de områder, der er dækket af kollektive overenskomster, varetages dette af arbejdsmarkedets parter.

6.2 Lov om Erhvervsuddannelser

Der er omkring 100 forskellige erhvervsuddannelser i Danmark, der er reguleret i lov om erhvervsuddannelser. Børne- og Undervisningsministeren fastsætter regler om uddannelserne i almindelighed og om de enkelte uddannelsers varighed og struktur, herunder fordelingen på skoleundervisning og oplæring, jf. lovens § 4 og § 13, stk. 1.

En erhvervsuddannelse består efter lovens § 12 af et grundforløb og et hovedforløb og har typisk en samlet varighed på 2-4 år afhængigt af den enkelte uddannelse og elevens eller lærlingens alder og erhvervs erfaring. Grundforløbet foregår som skoleundervisning på den skole, hvor eleven eller lærlingen er optaget. Hovedforløbet består af oplæringsperioder i en (eller flere) virksomheder, som elev eller lærling, og af undervisning på skole i kortere perioder. Hovedforløbet afsluttes typisk med en prøve efter 3 år.

Det er en betingelse for at gennemføre en erhvervsuddannelse efter lov om erhvervsuddannelser, jf. § 48, jf. § 5 c, stk. 1, at der mellem eleven eller lærlingen og en (eller flere) godkendte oplæringsvirksomheder er indgået en skriftlig uddannelsesaftale, jf. lovens § 31, stk. 1. Uddannelsesaftalen skal omfatte alle oplærings- og skoleophold samt eventuel svendep prøve gældende for hele den del af uddannelsen, som eleven eller lærlingen mangler. Der kan som udgangspunkt kun én gang mellem samme elev eller lærling og samme virksomhed indgås en aftale for en kortere del af uddannelsen.

Uddannelsesaftalen skal sikre, at eleven eller lærlingen bliver lært op i henhold til de regler, der er fastsat i bekendtgørelsen for den pågældende uddannelse. Uddannelsesaftalen angiver blandt andet arbejdssted, aftalens varighed, hvilken uddannelse der er tale om, hvilken erhvervsskole eleven eller lærlingen er tilknyttet i skoleperioder, den normale arbejdstid samt den løn, som oplæringsvirksomheden skal betale til eleven eller lærlingen under såvel virksomhedsop læring som under de skoleophold, der er omfattet af aftalen. Ifølge lovens § 55 skal lønnen mindst udgøre den løn, der er fastsat ved kollektiv overenskomst inden for uddannelsesområdet. Inden for uddannelsesområder, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst, fastsættes mindstelønnen af et nedsat lønnævn. Uddannelsesaftalen registreres digitalt på Lærepladsen.dk og vil skulle ændres med et tillæg til uddannelsesaftalen, hvis der skal foretages ændringer heri.

I perioden for uddannelsesaftalen gælder de bestemmelser, der ved kollektive overenskomster eller i lovgivningen er fastsat om arbejdstageres ansættelses- og arbejdsvilkår mv. i det omfang det er foreneligt med uddannelsen efter lov om erhvervsuddannelser, jf. lovens § 56. Arbejdsgiveren kan kun undtagelsesvis pålægge eleven eller lærlingen arbejde, som ikke har et uddannelsesmæssigt sigte, og kun under forudsætning af, at uddannelsens mål kan nås.

Erhvervsskolerne skal ifølge lovens § 43 formidle lærepladser og udføre opsøgende virksomhed med henblik på fremskaffelse af lærepladser. Erhvervsskolerne er desuden efter lovens § 30 forpligtet til at yde vejledning og stille kontaktpersoner til rådighed for eleverne og lærlingene og formidle social, personlig eller psykologisk rådgivning til elever og lærlinge, der har behov herfor.

Inden for hvert uddannelsesområde har arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne nedsat et fagligt udvalg med et lige stort antal arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter. Elever og lærlingene repræsenteres i udvalget med en repræsentant, jf. lovens § 37. De faglige udvalg virker for de bedst mulige uddannelsesforhold i oplæringsvirksomhederne, godkender oplæringsvirksomheder, fører tilsyn med oplæringsvirksomheder og kan tilbagekalde en virksomheds godkendelse helt eller delvist, jf. lovens § 42 og § 46.

Tvister mellem en lærling/elev og oplæringsvirksomheden kan ifølge lovens § 63 indbringes for det faglige udvalg på det konkrete uddannelsesområde, der skal søge at tilvejebringe forlig. Hvis der ikke kan opnås forlig, kan tvistigheden indbringes for Tvistighedsnævnet. Tvistighedsnævnet består af en formand, der er landsdommer, og to faste medlemmer, hvoraf én beskikkes efter indstilling fra Dansk Arbejdsgiverforening og én efter indstilling fra Fagbevægelsens Hovedorganisation.

Twistighedsnævnet kan efter lovens § 65, stk. 1, træffe afgørelse om ophævelse af en uddannelsesaftale samt om erstatning og godtgørelse.

Ud over elever og lærlinge reguleret i lov om erhvervsuddannelser omtalt ovenfor findes tillige praktiklignende forhold og erhvervstræning af varierende omfang og karakter på området for forberedende grunduddannelse (FGU), jf. lov om forberedende grunduddannelse.

Dette område forventes ikke at blive omfattet af direktivet.

6.3 Virksomhedspraktik i en virksomhed, hvor man allerede er ansat

Virksomhedspraktik kan i beskæftigelsesindsatsen i dag gives til sygedagpengemodtagere og personer i jobafklaringsforløb, som er i et ansættelsesforhold, med henblik på arbejdsfastholdelse.

Ved indgåelse af aftale om virksomhedspraktik skal det præcise formål med praktikken aftales mellem personen, virksomheden og jobcenteret. Virksomhedspraktikken skal tilrettelægges, så den så vidt muligt kombineres med eller efterfølges af timer, hvor personen ansættes ordinært som lønmodtager.

Personer i virksomhedspraktik, som er i et ansættelsesforhold, og som deltager i virksomhedspraktik på den virksomhed, hvor de er ansat, er under virksomhedspraktikken omfattet af de for lønmodtagere gældende regler i lov eller regler fastsat i henhold til lov eller ved kollektiv overenskomst m.v.

Et tilbud om virksomhedspraktik for sygedagpengemodtagere og personer i jobafklaringsforløb, der er i praktik på den virksomhed, hvor de er ansat, kan have en varighed på op til 13 uger. Perioden kan dog forlænges i op til 26 uger efter en konkret vurdering og kan derefter forlænges yderligere 13 uger ad gangen, hvis det konkret vurderes, at der foreligger et helt særligt behov for en længere periode.

Personer i virksomhedspraktik kan under tilbuddet også modtage ydelser, som personen er berettiget til i henhold til lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om sygedagpenge, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension eller lov om social pension eller fleksløntilskud.

Det vurderes at ordningen umiddelbart lever op til ikke-forskelsbehandlingsprincippet i direktivforslaget, da der stilles krav i Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats (LAB) til, at aflønning- og arbejdsforhold skal være overenskomstmæssige.

6.4 Ansættelse med løntilskud

Størstedelen af målgrupperne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kan få tilbud om ansættelse med løntilskud hos private og offentlige arbejdsgivere.

Tilbud om ansættelse med løntilskud gives som udgangspunkt med henblik på oplæring og genoptræning af faglige, sociale eller sproglige kompetencer.

Et tilbud om ansættelse med løntilskud kan som udgangspunkt have en varighed på op til 6 måneder hos private arbejdsgivere og 4 måneder hos offentlige arbejdsgivere for dagpengemodtagere, jobparate kontanthjælpsmodtagere og uddannelsesparate og åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere. For aktivitets- og uddannelsesparate samt sygedagpengemodtagere, personer i jobafklaringsforløb og personer i ressourceforløb kan ansættelse med løntilskud have en varighed på op til 6 måneder. Hvis personen hen mod udgangen af perioden efter en konkret vurdering har behov herfor, kan tilbuddet forlænges op til 12 måneder.

Personer, der ansættes med løntilskud efter kapitel 12 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, er omfattet af den lovgivning, der gælder for lønmodtagere.

Ved ansættelse med løntilskud hos private arbejdsgivere skal løn- og arbejdsvilkår som udgangspunkt være overenskomstmæssige eller de for tilsvarende arbejde sædvanligt gældende.

Ved ansættelse med løntilskud hos offentlige arbejdsgivere skal løn- og arbejdsvilkår som udgangspunkt være overenskomstmæssige. Det vurderes umiddelbart, at ordningen lever op til ikke-forskelsbehandlingsprincippet i direktivforslaget.

6.5 Lov om Erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Det fremgår af §§ 4 og 5 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. LBK nr. 396 af 12. april 2025, at uddannelserne består af teori og praktik og skal udgøre selvstændigt afrundede uddannelsesforløb.

De overordnede rammer for uddannelsernes praktik fremgår af bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. BEK nr. 2672 af 28. december 2021 (LEP-bekendtgørelsen).

Det fremgår af LEP-bekendtgørelsen at praktikken skal styrke den studerendes læring og bidrage til opfyldelse af uddannelsens mål for læringsudbytte, at uddannelsesinstitutionen skal sikre, at der er en klar sammenhæng mellem den teoretiske undervisning og praktikken samt at den studerende under ulønnet praktik i en offentlig eller privat virksomhed ikke må indgå som arbejdskraft. Praktikken er ulønnet, medmindre andet fremgår af uddannelsesbekendtgørelsen. Lønnet praktik indgår dog på flere uddannelser herunder pædagog og journalistuddannelserne.

De nærmere regler om praktik, herunder formål og omfang, fremgår af uddannelsesbekendtgørelserne. Uddannelsesinstitutionerne skal endvidere beskrive læringsmålene for praktikken i studieordningers fællesdel.

Universitetsuddannelser indeholder som udgangspunkt ikke praktik med undtagelse af fire universitetsuddannelser, der af historiske årsager indeholder lønnet praktik: Bacheloruddannelsen i fødevarer og ernæring, kandidatuddannelsen i fødevarevidenskab, bacheloruddannelsen i journalistik og kandidatuddannelsen i journalistik.

Universitetsuddannelser kan inden for uddannelsens normerede studietid indeholde såkaldte projektorienterede forløb. Der er ikke tale om et arbejdsforhold, hvor den

studerende indgår som arbejdskraft på en arbejdsplads, men om et uddannelsesforløb, der for universitetsstuderende indgår i en akademisk, forskningsbaseret uddannelse. Projektorienterede forløb kan indgå både i bachelor- og kandidatuddannelser og i 1-årige akademiske overbygningsuddannelser. Et projektorienteret forløb indgår i uddannelsen som en integreret del af et fag eller fagelementer, der afsluttes med en prøve. Universitetet skal sikre, at den studerende under et projektorienteret forløb opnår målene for læringsudbyttet, og universitetet skal give den studerende faglig vejledning som led i forløbet.

For lønnet praktik på erhvervsuddannelser, professionsbacheloruddannelser og universitetsuddannelser gælder det, at Uddannelses og Forskningsministeriet ikke fastsætter i løn eller arbejdsvilkår for studerende. Som udgangspunkt fastsættes løn og arbejdsvilkår efter relevant overenskomst eller aftale mellem arbejdsmarkedets parter.

6.6 Igu-ordningen og udenlandske praktikanter

På Udlændinge- og Integrationsministeriets område vurderes direktivet at omfatte praktikophold som led i integrationsuddannelsen (igu) og praktikophold for tredjelandsstatsborgere, der meddeles opholdstilladelse med henblik på praktik efter udlændingeloven.

Et *igu-forløb* er en midlertidig ordinær ansættelse, der omfatter en praktisk del, hvor udlændingen arbejder minimum 25 timer ugentligt i gennemsnit over en to-årig periode. Derudover indgår en undervisningsdel på 23 ugers varighed á 37 timer pr. uge, hvor udlændingen modtager uddannelsesgodtgørelse i stedet for løn.

Igu-medarbejdere er omfattet af sædvanligt gældende arbejdsvilkår på virksomheden, herunder de samme arbejdsmiljøregler som øvrige ansatte i den pågældende virksomhed, og arbejdsgiveren er ansvarlig for at overholde arbejdsmiljølovens krav om et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

En opholdstilladelse som praktikant gives med henblik på uddannelse. Tilladelsen gives for længden af praktikopholdet, dog som det altovervejende udgangspunkt ikke ud over 18 måneder.

Det er bl.a. en betingelse for at få opholdstilladelse som praktikant, at praktikantopholdet skal supplere en uddannelse, som udlændingen har påbegyndt eller afsluttet, samt at opholdet skal have faglig og tidsmæssig sammenhæng med den uddannelse, som udlændingen har påbegyndt eller afsluttet. Det er også en betingelse, at løn- og ansættelsesvilkår skal være sædvanlige efter de til enhver tid gældende overenskomster for praktikanter i Danmark.

Det er endvidere en betingelse, at praktikstedet i uddannelsesmæssig henseende er egnet til at modtage en eller flere praktikanter. Et praktiksted er egnet til at modtage en praktikant, hvis der er udstedt en praktikpladsgodkendelse inden for det pågældende erhvervsområde. Udstedes der ikke på erhvervsområdet praktikpladsgodkendelser, kan Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) efter en konkret vurdering af praktikstedet nå frem til, at stedet er egnet til at modtage en praktikant.

Udlændinge i praktik er dækket af virksomhedens arbejdsskadesikring, mens skader under skoleophold dækkes af skolens forsikring.

Det er Udlændinge- og Integrationsministeriets umiddelbare vurdering, at det ikke vil være nødvendigt at foretage ændringer i den nuværende igu-ordning. Det er endvidere vurderingen, at igu-ordningen lever op til ikke-forskelsbehandlingsprincippet i direktivforslaget.

Ligeledes er det Udlændinge- og Integrationsministeriets vurdering, at det ikke vil være nødvendigt at foretage ændringer i den nuværende opholdsordning for *udenlandske praktikanter* som følge af direktivforslaget.

7. Konsekvenser

7.1 Lovgivningsmæssige konsekvenser

Danmark vurderes i vidt omfang allerede at leve op til formålet med direktivforslaget på det arbejdsretlige område, og problemer med regulære ansættelsesforhold camoufleret som praktikophold vurderes mindre udbredt i en dansk kontekst.

Det fremgår af forslaget, at medlemslandene skal tilvejebringe effektiv kontrol og inspektion med henblik på at sikre, at regulære ansættelsesforhold ikke forklædes som praktikophold. Fra dansk side vil det være en forudsætning, at kontrol og inspektion kan indrettes i overensstemmelse med national lov og praksis.

7.2 Økonomiske konsekvenser og konsekvenser for erhvervslivet

Statsfinansielle konsekvenser

Forslagene vurderes *ikke* at medføre statslige merudgifter, da det som anført ovenfor vurderes overvejende sandsynligt, at tilsynsopgaven fortsat vil kunne varetages af arbejdsmarkedets parter. Såfremt det ikke måtte blive tilfældet, vil direktivforslaget medføre statslige merudgifter til tilsyn. Omfanget af merudgifterne til tilsyn vil først kunne vurderes efter, at indholdet i det endelige direktiv kendes.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslagene forventes at have begrænsede erhvervsøkonomiske konsekvenser da det anses for overvejende sandsynligt, at den gældende danske lovgivning og overenskomster allerede fastsætter minimumskravene for danske arbejdspladser herunder for praktikanter, elever, lærlinge m.v. Direktivet indebærer, at der indføres krav til virksomhederne om udlevering af oplysninger efter anmodning fra den kompetente myndigheder, hvilket ventes at kunne medføre begrænsede merudgifter for virksomhederne. Hvis dansk lovgivning og overenskomster ikke opfylder direktivets minimumskrav, vil direktivforslaget medføre yderligere erhvervsøkonomiske konsekvenser, hvis omfang først kan vurderes, når indholdet i det endelige direktiv kendes.

8. Høring

Kommissionens forslag er den 20. marts 2024 sendt i høring hos EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold. Der er modtaget høringssvar fra FH, DA, KL, DR, F&P og DI.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH)

Fagbevægelsens Hovedorganisation er overordnet set positive overfor formålet med at sikre, at praktikanter ikke må misbruges som arbejdskraft. Derudover er FH positive overfor, at direktivet ikke giver nye rettigheder, men i stedet fokuserer på at sikre bedre håndhævelse af eksisterende rettigheder og bekæmpelse af skjult beskæftigelse.

Det er FH's vurdering, at det er lærlinge og elever på erhvervsuddannelserne, der er omfattet af direktivforslaget. Dermed vurderer FH ikke, at praktikanter på erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne, vil være omfattet.

Det er vigtigt for FH at få afklaret, hvilke praktikanter der i en dansk sammenhæng vil være omfattet af direktivforslaget. Det er nemlig afgørende for FH, at eksisterende danske praktikordninger på erhvervsuddannelserne samt erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelserne fortsat kan opretholdes og videreføres i deres nuværende form. Det samme gælder virksomhedspraktikordningen og løntilskudsordningen, hvis de er omfattet af forslagene.

Hertil vurderer FH, at Danmark allerede lever op til de formulerede principper og minimumskrav i forslaget ift. uddannelsesforløb på erhvervsuddannelserne.

FH vurderer, at de kan støtte de dele af forslaget, som ikke allerede er dækket af dansk lovgivning, idet det vil medføre forbedringer, som FH kan tilslutte sig.

FH lægger vægt på, at parterne skal inddrages i implementeringen af det endelige direktiv, og at implementeringen skal ske i overensstemmelse med gældende overenskomster og kollektive aftaler.

FH understreger yderligere, at det er positivt, at forslaget lægger op til en styrkelse af tilsynet med henblik på bl.a. at opdage de virksomheder, der ikke overholder lovgivningen, udnytter praktikanter eller udbyder praktikforløb af en lav kvalitet.

Hertil bemærker FH, at det ift. direktivforslagets kapitel 4 om håndhævelse, er afgørende, at håndhævelsen er forenelig med den danske model og ikke underminerer aftalesystemet. FH ønsker, at der eksplicit henvises til fagforeningsrepræsentanter, idet forslaget ikke må betyde, at tilsynsmyndigheden svækkes på andre områder af arbejdsmarkedet.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA)

Dansk Arbejdsgiverforening vurderer, at direktivforslaget er principielt og indgribende, idet det regulerer uddannelses- og socialpolitiske ordninger, som er fastlagt gennem forhandlinger enten mellem regeringen og arbejdsmarkedets parter eller alene mellem arbejdsmarkedets parter.

DA vurderer, at direktivforslaget vil skabe usikkerhed og juridisk uklarhed i relation til praktikordninger på det danske arbejdsmarked, hvilket vil kunne have negative konsekvenser for virksomhedernes incitament til at have praktikanter.

Ift. artikel 1, mener DA ikke, at det er dokumenteret, at der er behov for den foreslåede regulering på det danske arbejdsmarked. Ift. artikel 2, mener DA, at definitionen er for bred. DA vurderer i den forbindelse, at forslaget omfatter ordninger, hvor personer er ansat i en virksomhed med henblik på praktik- eller uddannelsesforløb, hvilket ifølge DA efterlader betydelig fortolkningsusikkerhed ift. hvilke grupper der reelt er omfattet. Hertil ønsker DA, at regeringen får afklaret om forslaget omfatter elever efter erhvervsuddannelsesloven, hvilket ifølge DA kan have negative konsekvenser for retsstillingen, herunder virksomhedernes incitamenter og risici ift. elever. DA vurderer også, at man ved en vedtagelse af forslaget vil risikere at ændre den aktiverede undtagelsesmulighed for tidsbegrænsede ansættelser.

Ift. artikel 3 om ikke-forskelsbehandling, mener DA, at forslaget er for vidtgående, idet kun begrundelser i objektive forhold vil kunne ligge til grund for forskelsbehandling. Dette kan begrænse virksomhedernes incitamenter til at have praktikanter. Ift. artikel 4 og 5, der indeholder en række vurderings- og oplysningskrav, vurderer DA, at disse vil betyde væsentlige administrative byrder for virksomhederne.

Ift. kapitel IV og V om håndhævelse og gennemførelse, vurderer DA, at kapitlerne indeholder meget vidtgående bestemmelser om håndhævelse, påtaleadgang og støtte til praktikanter mv., hvilket DA vurderer vil kræve ny lovgivning på en række områder.

Ydermere mener DA ikke, at EU-Kommissionen begrundet forslaget tilstrækkeligt, hvortil DA påpeger, at datagrundlaget er fra 2019.

Derudover mener DA, at EU-Kommissionen anvender en forkert lovhjemmel for forslaget, idet forslaget er hjemlet i traktatens artikel 153 om regulering af arbejdsvilkår på arbejdsmarkedet. Imidlertid er det DA's vurdering, at forslaget bør hjemles i traktatens artikel 165 og 166, der omhandler uddannelse, og hvor det fastslås, at uddannelsesspørgsmål er medlemslandenes kompetence. I den forbindelse ønsker DA, at EU-Kommissionen bør fremsætte et forslag med korrekt hjemmel eller tilpasse forslaget, så det ligger inden for den nuværende hjemmel.

Kommunernes Landsforening (KL)

Kommunernes Landsforening vurderer, at definitionen af "traineeships" er uklar, og at der er brug for en tydeligere og mere afgrænsende definition. Det er desuden uklart, på hvilken måde og med hvilke midler man vil håndhæve direktivets bestemmelser. I rådshenstillingen fra 2014 (betragtning 27 og 28) har Rådet tydeligt afgrænset anvendelsesområdet, herunder også hvad rådshenstillingen ikke omfatter. Det fremgår heraf, at henstillingen ikke omfatter praktikophold, der er en del af formelle uddannelsesforløb eller erhvervsuddannelse, samt hvis det er nødvendigt for at få adgang til et bestemt erhverv. Det er afgørende, at denne præcisering følger med ind i direktivets artikel 2, som i sin nuværende form er uklar.

Generelt er det også KL's vurdering, at Kommissionens konklusion mht., at EU-regulering af løn- og arbejdsvilkår for trainees er den mest effektive måde at nå det overordnede mål på, ikke er retvisende. Det vil i lande med en velfungerende dialog mellem arbejdsmarkedets parter være mere effektivt at overlade dette til nationale interessenter og arbejdsmarkedets parter.

Desuden påpeger KL problematikken i at foretage en sammenligning af hhv. "trainees" og ordinært ansatte, idet de to grupper er grundlæggende forskellige i deres karakteristika. KL fremhæver desuden behovet for en fleksibel tilgang til objektive kriterier for forskelsbehandling.

KL støtter betydningen af praktik og oplæring i uddannelse - men fastholder at dette ikke bør medføre unødvendigt bureaukrati og regulering på praktiksteder samt i staternes beskæftigelsesindsats. En eventuel udvidelse af anvendelsesområdet og de ændrede forudsætninger for praktikker vil risikere at få vidtrækkende negative konsekvenser for beskæftigelsesindsatsen i Danmark, for arbejdsgivere og for personer på vej ind på eller uden for arbejdsmarkedet i Danmark.

Danske regioner (DR)

Danske Regioner finder, at definitionen af "praktikanter" og "praktikordninger" mv. er uklar og ønsker en præcisering af denne. DR påpeger, at behov, rammer og allerede eksisterende regulering er meget forskellig alt efter, hvilket praktikantforhold, der er tale om. Det vedrører bl.a. praktikantforhold, der er en integreret del af en uddannelse, praktikantforhold, der fx indgår i en arbejdsmarkeds-/beskæftigelsespolitisk ordning, eller praktikant-/traineestillinger etableret i en virksomhed i en direkte relation mellem praktikant og virksomhed. Praktikforhold kan endvidere være af meget varierende længde, fra fx en uges varighed til en varighed på flere måneder.

Derfor forholder DR sig tvivlende over for, om det giver sig hensigtsmæssigt at lave samme regulering, således som der er lagt op til i de to dokumenter.

DR udtrykker forståelse for, at der i nogle medlemslande er udfordringer med ungdomsarbejdsløshed og vilkår for praktikanter, men påpeger hertil, at der ikke er tilsvarende problemer i dansk sammenhæng. Dertil mener DR, at den udvidelse af anvendelsesområdet og de ændrede forudsætninger, der lægges op til i direktivforslaget, kan have utilsigtede, negative konsekvenser, fx for praktikforløb, der indgår som en integreret del af et uddannelsesforløb.

I forhold til direktivets forslag om beskyttelse mod forskelsbehandling og etablering af et tvistløsningssystem henleder DR opmærksomheden på, at der for praktikophold i Danmark allerede er en række reguleringer, der opfylder dette behov, fx:

- Hvis en overenskomstdækket stilling ikke besættes på overenskomstmæssige vilkår, vil den relevante organisation have mulighed for at forfølge dette i det fagretlige system.
- Ift. praktikforløb som led i en uddannelse er disse generelt reguleret i reglerne for uddannelsen, herunder med regler der sikrer praktikopholdenes uddannelsesmæssige sigte. Ikke mindst på erhvervsuddannelsesområdet er sikring af

praktikanterne i høj grad forankret i den danske arbejdsmarkedsmodel med vægt på inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

- Praktikophold som led i den danske beskæftigelsesindsats er tilsvarende reguleret i lovgivning, ligeledes baseret på den danske arbejdsmarkedsmodel med inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

Forsikring og Pension (F&P)

Forsikring og Pension Arbejdsgiver kan overordnet ikke støtte direktivforslaget og har en række væsentlige bekymringer. B.la. mener F&P, at direktivet griber ind i den danske model, og at forslaget vil medføre administrative byrder for arbejdsgiverne på et område af det danske arbejdsmarked, der er velreguleret og velfungerende i dag.

F&P vurderer i den sammenhæng, at der ikke er behov for yderligere regulering, idet det kan skabe barrierer og bureaukrati for virksomhederne, som kan føre til, at der vil blive ansat færre praktikanter fremover.

Derudover mener F&P, at definitionen af praktikanter er for bred, og at der er en risiko for, at definitionen kan medføre sammenfald af regler fra overenskomster og fra øvrig dansk lovgivning på området, fx erhvervsuddannelsesloven, hvilket kan skabe uklarhed om, hvilke regler medarbejderne er omfattet af.

Dansk Industri (DI)

Dansk Industri kan overordnet set støtte, at forskellige former for virksomhedsforløb som led i en videregående uddannelse skal have et læringsperspektiv og være af høj kvalitet. DI er enig med Kommissionen i, at regulære ansættelser ikke skal forklædes som praktikophold. DI mener dog, at praktikophold, projektorienterede forløb og ansættelser som led i erhvervskandidatuddannelser i høj grad allerede har et læringssigte og dermed anvendes i overensstemmelse med formålet. Samtidig mener DI, at de studerendes rettigheder allerede er tilstrækkeligt reguleret i den nationale uddannelses- og SU-lovgivning. Derudover er DI bekymret for, at virksomhederne med forslaget vil blive pålagt store administrative byrder, hvilket kan resultere i at færre virksomheder vil tage imod praktikanter og studerende i projektorienterede forløb og erhvervskandidatforløb i fremtiden.

Derfor opfordrer DI til, at praktikophold, projektorienterede forløb og ansættelser som led i formel ordinær uddannelse, herunder erhvervskandidatuddannelser ikke skal omfattes af forslaget. Det gælder uanset om der er tale om lønnede eller ulønnede (og dermed SU-berettigede) forløb.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene er generelt delt i deres holdning til direktivet. Nogle medlemslande stiller spørgsmål ved direktivets merværdi og ønsker et mere snævert anvendelsesområde. Andre medlemslande udtrykker bekymring over manglende ambitionsniveau og finder, at anvendelsesområdet er blevet for snævert. Der vurderes generelt at være opbakning til at udelade praktik som led i aktive arbejdsmarkedsordninger fra kapitlet om ligebehandling, ligesom der er bred opbakning til at udelade uddannelsesordninger fra hele direktivets anvendelsesområde.

Der har været afholdt ti arbejdsgruppemøder om forslagene. Det er forventningen, at det polske EU-formandskab vil sætte sagen på dagsorden for EPSCO-rådsmødet den 19. juni til generel indstilling.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker generelt op om formålet om at sikre ordentlige rammer i hele EU for praktik og kvalitet i praktikforløb. Praktikanter skal have et reelt udbytte af deres praktik, de skal ikke erstatte ordinær arbejdskraft, og der skal ikke konkurreres på løn og dårlige arbejdsvilkår i EU.

Det er imidlertid en forudsætning for regeringens opbakning, at direktivforslaget respekterer kompetencefordelingen, forskellige arbejdsmarkedsmodeller, herunder for så vidt angår myndighedsopgaver og tilsynsforpligtelsen med praktikanters løn og arbejdsvilkår, samt at gældende aktive arbejdsmarkeds- og erhvervsordninger og det danske uddannelsessystem, herunder erhvervsrettede uddannelser og øvrige uddannelsesforløb, hvor praktikophold indgår som en obligatorisk del af anerkendt uddannelse, kan videreføres uændret. Regeringen er således opmærksom på det principielle spørgsmål om, at uddannelsers indhold er national kompetence.

Det er helt centralt for regeringens opbakning, at danske praktikordninger som led i formel uddannelse, herunder erhvervsuddannelse, ikke omfattes af direktivets anvendelsesområde, samt at gældende aktive arbejdsmarkeds- og erhvervsordninger kan videreføres uændret.

Regeringen vil desuden prioritere, at direktivet ikke bliver unødigt byrdefuldt for erhvervslivet. Det gælder ikke mindst vedrørende unødige og for detaljerede krav til virksomhederne om udlevering af oplysninger efter anmodning fra den kompetente myndighed samt krav om, at en virksomhed skal kunne påvise objektive grunde for forskelle i løn- og arbejdsvilkår for hver enkelt praktikant i forhold til øvrige ansatte, da det kan reducere arbejdsgivernes incitament til at tilbyde praktik, lærlinge- og elevpladser til unge eller incitament til at medvirke i aktive arbejdsmarkedsordninger.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Ministeren orienterede Folketingets Europaudvalg om sagen den 5. april 2024, den 7. juni 2024 og senest den 29. november 2024

6. Rådshenstilling om ajourføring af rammen for praktikophold

- Fremskridtsrapport/orientering ved formandskabet

KOM-nr. (2024) 133

Revideret notat.

Ændringer i forhold til samlenotatsendt til Folketinget den 21. november 2024 er markeret med streg i venstre margin.

1. Resumé

Kommissionen har ved KOM (2024) 133 af 20. marts 2024 fremsat forslag til en rådshenstilling med titlen " Forslag til Rådets henstilling om en styrket kvalitetsramme for praktikophold".

Forslaget har til formål at opdatere den eksisterende kvalitetsramme for praktikophold fra 2014 og forbedre kvaliteten af praktikophold – navnlig med hensyn til lærings- og uddannelsesindhold og arbejdsvilkår – med henblik på at lette overgangen fra uddannelse, arbejdsløshed eller inaktivitet til beskæftigelse. Forslaget udvider desuden kvalitetsrammen til at omfatte alle typer af praktikanter, uanset beskæftigelsesstatus, herunder også praktikophold, der er en del af formel uddannelse og træning.

Forslagets indhold består af kvalitetsprincipper, som Kommissionen opfordrer medlemslandene til at følge for at sikre en kvalitetsramme for praktikophold.

Rådshenstillingen er en del af en pakke, som også indeholder et direktivforslag om at styrke og håndhæve arbejdsvilkår for praktikanter og bekæmpe almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold ("praktikdirektivet").

Regeringen finder, at praktikophold kan hjælpe unge med at få praktisk og erhvervsmæssig erfaring, forbedre deres beskæftigelsesegnethed og lette overgangen til beskæftigelse. Regeringen er grundlæggende enig i, at praktikophold i EU skal foregå på ordentlige vilkår. Regeringen støtter derfor også generelt op rådshenstillingens formål om at sikre ordentlige rammer for praktikordninger i hele EU, herunder at unge bliver udsat for fair vilkår på arbejdspladsen, får et reelt udbytte og ikke udnyttes som erstatning for ordinær arbejdskraft.

Regeringen støtter derfor generelt op om henstillingen, der indeholder flere elementer, der allerede er en del af dansk lovgivning eller praksis på beskæftigelses- og uddannelsesområdet, og som man fra dansk side gerne ser udbredt til øvrige EU-medlemslande. Det er imidlertid vigtigt for regeringen, at teksten respekterer kompetencefordelingen, de aktive arbejdsmarkedsordninger og det danske uddannelsessystem, herunder særligt erhvervsrettede uddannelser og øvrige uddannelsesforløb, hvor praktikophold indgår som en obligatorisk del af en formel uddannelse. Regeringen er således skeptisk overfor, at anvendelsesområdet udvides til at omfatte praktikophold i forbindelse med formelle uddannelsesforløb.

Forslaget til rådshenstilling er ikke bindende og vurderes som udgangspunkt ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Henstillingen er ikke blevet forhandlet under polsk formandskab, der i stedet har fokuseret på direktivforslaget. Der er kun planlagt en enkelt drøftelse med fokus på, hvordan medlemslandene ser det videre arbejde med henstillingen.

Regeringen støtter imidlertid overordnet tilgangen i det seneste kompromisforslag fra det tidligere ungarske formandskab, idet der er lagt vægt på at undgå en for høj detaljeringsgrad samt unødige administrative byrder for virksomhederne. Hertil kommer, at henstillingen ikke længere omfatter praktik som led i uddannelse, herunder erhvervsuddannelse.

Henstillingen er på foreløbige dagsorden for EPSCO-rådsmødet den 19. juni 2025 til fremskridtsrapport.

2. Baggrund

I 2014 vedtog Rådet den oprindelige henstilling om en kvalitetsramme for praktikophold (KOM (2013) 857). Henstillingens formål er at sikre, at praktikophold effektivt sikrer en lettere overgang fra uddannelse til arbejdsmarkedet og dermed forbedrer de unges beskæftigelsesegnethed. Henstillingen fra 2024 opstiller retningslinjer om bl.a. skriftlig praktikaftale, gennemsigtighed og rimelig varighed for at sikre et læringsindhold af høj kvalitet og bedre arbejdsvilkår for praktikanter.

Kommissionen annoncerede i sit arbejdsprogram for 2023, at man ville ajourføre kvalitetsrammen for praktikophold for at adressere problemer med fair aflønning og adgang til social beskyttelse.

Den 20. marts 2024 fremsatte Kommissionen ved KOM-nr. (2024) 133 forslag til en rådshenstilling om ajourføring af rammen for praktikophold med titlen ”*Proposal for a council recommendation on a reinforced Quality Framework for Traineeships*”. Dansk sprogversion af forslaget er modtaget den 17. april 2024.

Foruden henstillingen har Kommissionen også udsendt et direktivforslag om forbedring og håndhævelse af praktikanterers arbejdsvilkår og bekæmpelse af almindelige ansættelsesforhold, der er camoufleret som praktikophold (’praktikdirektivet’), som henvender sig til de praktikanter, som også er lønmodtagere.

Kommissionen foretog en evaluering af kvalitetsrammen for praktikophold i 2023 og fandt, at den nuværende kvalitetsramme havde en positiv indvirkning på kvaliteten af praktikophold i EU. Den bekræftede også, at praktikophold fortsat er en vigtig vej for unge ind på arbejdsmarkedet, og at praktikophold af høj kvalitet kan bruges til opkvalificering og/eller omskoling for folk i alle aldre. Evalueringen identificerede samtidig områder, der kunne styrkes og forbedres yderligere, herunder en bedre implementering af rådshenstillingens principper i national lovgivning og et stærkere tilsyn og håndhævelse for at sikre anvendelsen af kvalitetsprincipperne.

Derudover påpegedes muligheden for at udvide anvendelsesområdet til også at omfatte alle typer af praktikophold uanset beskæftigelsesstatus, herunder praktikophold, der er en del af formel uddannelse og træning.

Kommissionen finder, at praktikophold kan give unge mennesker mulighed for at få praktisk og professionel erfaring, forbedre deres færdigheder og dermed lette deres adgang til arbejdsmarkedet. Derudover giver praktikophold arbejdsgiverne mulighed for at tiltrække, uddanne og fastholde deres personale. Værdien af et praktikophold afhænger imidlertid af dets kvalitet.

Kommissionen understreger, at problematisk og ulovlig brug af praktikanter kan underminere arbejdsvilkårene for praktikanter og almindelige arbejdstagere. Uhenigtsmæssig brug af praktikanter kan desuden skabe ulige konkurrencevilkår mellem praktikudbydere, hvilket kan være et problem for virksomheder.

3. Formål og indhold

Henstillingen har hjemmel i Traktatens artikel 292 sammenholdt med artikel 153, stk. 1, litra b, artikel 165, stk. 4, og artikel 166, stk. 4.

Formål

Forslagets formål er at ajourføre den eksisterende kvalitetsramme for praktikophold, der blev vedtaget i 2014. Forslagets indhold består af kvalitetsprincipper, som Kommissionen opfordrer medlemslandene til at følge for at sikre en kvalitetsramme for praktikophold.

Indhold

Formål og anvendelsesområde

- 1) Det fremgår, at formålet er at forbedre kvaliteten af praktikophold, navnlig med hensyn til lærings- og uddannelsesindhold og arbejdsvilkår, med henblik på at lette overgangen fra uddannelse, arbejdsløshed eller inaktivitet til beskæftigelse.
- 2) Henstillingen foreslår at omfatte alle praktikanter, uanset beskæftigelsesstatus, herunder praktikanter, der er arbejdstagere, i det omfang der ikke er fastsat tilsvarende eller gunstigere bestemmelser i EU-retten.

Kommissionen foreslår, at Rådet henstiller følgende til medlemslandene:

Skriftlig aftale

- 3) Kræve, at praktikophold baseres på en skriftlig aftale, der indgås mellem praktikanten og praktikudbyderen ved praktikopholdets begyndelse.
- 4) Sikre at aftalen indeholder information, herunder om mål, arbejdsvilkår, mentorordning, social sikring, dækning for arbejdsulykker og erhvervssygdomme mv.

Lærings- og arbejdsforhold

- 5) Sikre høring af praktikanter i fastsættelsen af mål for praktikopholdet samt opgaver, der bidrager til at nå målet.
- 6) Sikre rimelig aflønning under hensyntagen til opgaver og ansvar og lærings- og uddannelseskomponenternes vægt.
- 7) Sikre rettigheder og arbejdsvilkår i henhold til EU-lovgivning og national lovgivning.
- 8) Sikre at praktikudbydere udpeger en vejleder, som vejleder praktikanten og overvåger og vurderer fremskridt.
- 9) Sikre, at praktikudbydere udpeger en mentor, som blandt andet yder coaching og støtte til praktikanten.
- 10) Sikre, at praktikudbydere tilvejebringer et passende og sundt arbejdsmiljø, herunder i tilfælde af distance- eller hybridarbejde.
- 11) Sikre en rimelig varighed af praktikophold, som ikke overstiger 6 måneder, med mindre det er objektivt begrundet.
- 12) Præcisere under hvilke omstændigheder og betingelser et praktikophold kan forlænges eller fornyes.
- 13) Sikre at arbejdsgivere ikke kræver tidligere erhvervserfaring, med mindre det er objektivt begrundet.
- 14) Sikre angivelse i praktikaftalen af mulighed for skriftlig opsigelse.
- 15) Sikre kommunikationskanaler til angivelse af f.eks. uregelmæssigheder eller dårlige arbejdsvilkår i samarbejde med de kompetente myndigheder.

Social beskyttelse

- 16) Sikre adgang til social beskyttelse i overensstemmelse med national lovgivning.

Korrekt anerkendelse af praktikophold

- 17) Fremme anerkendelse og validering af erhvervet viden, færdigheder og kompetencer, samt at disse attesteres.

Krav om gennemsigtighed

- 18) Sikre, at praktikudbydere i deres stillingsopslag og annoncer medtager oplysninger om vilkårene og betingelserne for praktikopholdet, navnlig om lønniveau, arbejdsvilkår, socialbeskyttelsesdækning, herunder syge- og ulykkesforsikring, de forventede opgaver og lærings- og uddannelseskomponenten.
- 19) Opfordre praktikudbydere til at afgive oplysninger om ansættelsespolitikker, herunder hvor stor en andel af praktikanterne der er blevet ansat i de seneste år.
- 20) Opfordre arbejdsformidlinger og andre udbydere af karrierevejledning til at anvende de i punkt 18 omhandlede gennemsigtighedskrav, når de informerer om praktikophold.

Inkluderende praktikophold

- 21) Forbedre opsøgende arbejde over for potentielle praktikanter fra sårbare grupper.
- 22) Sikre ligebehandling og ikke-forskelsbehandling, herunder i udvælgelse og rekruttering, og bedre adgang navnlig for sårbare grupper.
- 23) Sikre anvendelse af et kønsneutralt og inkluderende sprog i stillingsopslag og annoncer.
- 24) Sikre tilpasning til individuelle behov på arbejdspladsen i brug af digitale værktøjer mv.

Grænseoverskridende praktikophold

- 25) Fremme grænseoverskridende mobilitet for praktikanter i unionen, bl.a. ved at afklare de retlige rammer og begrænse administrative formaliteter.
- 26) Gøre brug af EURES til at støtte praktikanter mobilitet.
- 27) Videreudvikle praktisk vejledningsmateriale om grænseoverskridende praktikophold gennem EURES.
- 28) Støtte brug af ERASMUS+ programmet.
- 29) Tilskynde til anvendelse af principperne i denne henstilling i mobilitetsaftaler om praktikophold.
- 30) Tilskynde praktikudbydere, formidlende organisationer og arbejdsformidlinger til at yde karrierevejledning og netværksmuligheder for at anvende erfaringer efter praktikopholdet.

Rammebetingelser

- 31) Sikre aktiv inddragelse af arbejdsmarkedets parter i anvendelse af henstillingen.
- 32) Fremme inddragelse af arbejdsformidlinger, uddannelsesinstitutioner og andre interessenter i anvendelsen af henstillingen.
- 33) Sikre at arbejdstageres repræsentanter kan deltage i retslige eller administrative procedurer for at håndhæve rettigheder efter gældende national ret.

Anvendelse af den styrkede kvalitetsramme for praktikophold

- 34) Forelægge en gennemførelsesplan med angivelse af relevante foranstaltninger 18 mdr. fra vedtagelsesdatoen.
- 35) Overveje finansiel støtte, navnlig med henblik på sårbare grupper og små- og mellemstore virksomheder.
- 36) Tilbyde incitamenter til almindelige ansættelsesforhold efter afsluttet praktikforløb.
- 37) Gøre brug af relevante EU-midler og instrumenter til at øge antallet af praktikophold af høj kvalitet.

Opfølgning

- 38) Medlemslandene skal sammen med Kommissionen indsamle data om praktikophold.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres. Henstillingen vedtages af Rådet. Til gengæld er Europa-Parlamentet medlovgiver på direktivforslaget, som blev fremsat sammen med henstillingen.

Det bemærkes desuden, at Europa-Parlamentet vedtog en resolution den 14. juni 2023 om kvalitetspraktik i EU i overensstemmelse med artikel 225. EP-resolutionen "*opfordrer Kommissionen til at opdatere og styrke 2014-strategien og gøre den til et stærkere lovgivningsinstrument*". Den opfordrede også Kommissionen til at sikre minimumskvalitetsstandarder for praktikophold, herunder ift. løn.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da der er tale om en ikke-bindende rådshenstilling.

6. Gældende dansk ret

Henstillingen ventes at omfatte alle typer af praktik, herunder ulønnede praktikophold, praktik som led i beskæftigelsesindsatsen samt praktik som led i uddannelse.

6.1 Virksomhedspraktik

Virksomhedspraktik kan i beskæftigelsesindsatsen i dag gives til sygedagpengemodtagere og personer i jobafklaringsforløb, som er i et ansættelsesforhold, med henblik på arbejdsfastholdelse.

Tilbuddet gives med henblik på at afklare eller udvikle personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer og at afklare og bringe personen tættere på job-, uddannelsesmål eller med henblik på arbejdsfastholdelse, ved at personen deltager i konkrete arbejdsopgaver og indgår i kollegiale sammenhænge.

Ved indgåelse af aftale om virksomhedspraktik skal det præcise formål med praktikken aftales mellem personen, virksomheden og jobcenteret. Virksomhedspraktikken skal tilrettelægges, så den så vidt muligt kombineres med eller efterfølges af timer, hvor personen ansættes ordinært som lønmodtager.

Personer i virksomhedspraktik, som er i et ansættelsesforhold, og som deltager i virksomhedspraktik på den virksomhed, hvor de er ansat, er under virksomhedspraktikken omfattet af de for lønmodtagere gældende regler i lov eller regler fastsat i henhold til lov eller ved kollektiv overenskomst m.v.

Et tilbud om virksomhedspraktik kan have en varighed på op til 4 uger for dagpengemodtagere, jobparate kontanthjælpsmodtagere og uddannelsesparate og åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere. For andre modtagere af offentlig forsørgelse, herunder aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, kan virksomhedspraktik have en varighed på op til 13 uger. Perioden kan dog for sidstnævnte forlænges op til 26 uger efter en konkret vurdering og kan derefter forlænges yderligere 13 uger ad gangen, hvis det konkret vurderes, at der foreligger et helt særligt behov for en længere periode.

Personer i virksomhedspraktik kan under tilbuddet også modtage ydelser, som personen er berettiget til i henhold til lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om sygedagpenge, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension eller lov om social pension eller fleksløn-tilskud.

6.2 Ansættelse med løntilskud

Størstedelen af målgrupperne i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats kan få tilbud om ansættelse med løntilskud hos private og offentlige arbejdsgivere.

Tilbud om ansættelse med løntilskud gives som udgangspunkt med henblik på oplæring og genoptræning af faglige, sociale eller sproglige kompetencer.

Et tilbud om ansættelse med løntilskud kan som udgangspunkt have en varighed på op til 6 måneder hos private arbejdsgivere og 4 måneder hos offentlige arbejdsgivere for dagpengemodtagere, jobparate kontanthjælpsmodtagere og uddannelsesparate og åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere. For aktivitets- og uddannelsesparate samt sygedagpengemodtagere, personer i jobafklaringsforløb og personer i ressourceforløb kan ansættelse med løntilskud have en varighed på op til 6 måneder. Hvis personen hen mod udgangen af perioden efter en konkret vurdering har behov herfor, kan tilbuddet forlænges op til 12 måneder.

Personer, der ansættes med løntilskud efter kapitel 12 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, er omfattet af den lovgivning, der gælder for lønmodtagere.

Ved ansættelse med løntilskud hos private arbejdsgivere skal løn- og arbejdsvilkår som udgangspunkt være overenskomstmæssige eller de for tilsvarende arbejde sædvanligt gældende.

Ved ansættelse med løntilskud hos offentlige arbejdsgivere skal løn- og arbejdsvilkår som udgangspunkt være overenskomstmæssige.

6.3 Lov om erhvervsuddannelser

Der er omkring 100 forskellige erhvervsuddannelser i Danmark, der er reguleret i lov om erhvervsuddannelser. Børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om uddannelserne i almindelighed og om de enkelte uddannelsers varighed og struktur, herunder fordelingen på skoleundervisning og oplæring, jf. lovens § 4 og § 13, stk. 1.

En erhvervsuddannelse består efter lovens § 12 af et grundforløb og et hovedforløb og har typisk en samlet varighed på 2-4 år afhængigt af den enkelte uddannelse og elevens eller lærlingens alder og erhvervserfaring. Grundforløbet foregår, som skoleundervisning på den skole, hvor eleven eller lærlingen er optaget. Hovedforløbet består af oplæringsperioder i en (eller flere) virksomheder, som elev eller lærling, og af undervisning på skole i kortere perioder. Hovedforløbet afsluttes typisk med en prøve efter 3 år.

Det er en betingelse for at gennemføre en erhvervsuddannelse efter lov om erhvervsuddannelser, jf. § 48, jf. § 5 c, stk. 1, at der mellem eleven eller lærlingen og

en (eller flere) godkendte oplæringsvirksomheder er indgået en skriftlig uddannelsesaftale, jf. lovens § 31, stk. 1. Uddannelsesaftalen skal omfatte alle oplærings- og skoleophold samt eventuel svendeproe gældende for hele den del af uddannelsen, som eleven eller lærlingen mangler. Der kan som udgangspunkt kun én gang mellem samme elev eller lærling og samme virksomhed indgås en aftale for en kortere del af uddannelsen.

Uddannelsesaftalen skal sikre, at eleven eller lærlingen bliver lært op i henhold til de regler, der er fastsat i bekendtgørelsen for den pågældende uddannelse. Uddannelsesaftalen angiver blandt andet arbejdssted, aftalens varighed, hvilken uddannelse der er tale om, hvilken erhvervsskole eleven eller lærlingen er tilknyttet i skoleperioder, den normale arbejdstid samt den løn, som oplæringsvirksomheden skal betale til eleven eller lærlingen under såvel virksomhedsoplæring som under de skoleophold, der er omfattet af aftalen. Ifølge lovens § 55 skal lønnen mindst udgøre den løn, der er fastsat ved kollektiv overenskomst inden for uddannelsesområdet. Inden for uddannelsesområder, der ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst, fastsættes mindstelønnen af et nedsat lønnævn. Uddannelsesaftalen registreres digitalt på Lærepladsen.dk og vil skulle ændres med et tillæg til uddannelsesaftalen, hvis der skal foretages ændringer heri.

I perioden for uddannelsesaftalen gælder de bestemmelser, der ved kollektive overenskomster eller i lovgivningen er fastsat om arbejdstageres ansættelses- og arbejdsvilkår mv. i det omfang det er foreneligt med uddannelsen efter lov om erhvervsuddannelser, jf. lovens § 56. Arbejdsgiveren kan kun undtagelsesvis pålægge eleven eller lærlingen arbejde, som ikke har et uddannelsesmæssigt sigte, og kun under forudsætning af, at uddannelsens mål kan nås.

Erhvervsskolerne skal ifølge lovens § 43 formidle lærepladser og udføre opsøgende virksomhed med henblik på fremskaffelse af lærepladser. Erhvervsskolerne er desuden efter lovens § 30 forpligtet til at yde vejledning og stille kontaktpersoner til rådighed for eleverne og lærlingene og formidle social, personlig eller psykologisk rådgivning til elever og lærlinge, der har behov herfor.

Inden for hvert uddannelsesområde har arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne nedsat et fagligt udvalg med et lige stort antal arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter. Elever og lærlingene repræsenteres i udvalget med en repræsentant, jf. lovens § 37. De faglige udvalg virker for de bedst mulige uddannelsesforhold i oplæringsvirksomhederne, godkender oplæringsvirksomheder, fører tilsyn med oplæringsvirksomheder og kan tilbagekalde en virksomheds godkendelse helt eller delvist, jf. lovens § 42 og § 46.

Tvister mellem en lærling og oplæringsvirksomheden kan ifølge lovens § 63 indbringes for det faglige udvalg på det konkrete uddannelsesområde, der skal søge at tilvejebringe forlig. Hvis der ikke kan opnås forlig, kan tvistigheden indbringes for Tvistighedsnævnet. Tvistighedsnævnet består af en formand, der er landsdommer, og to faste medlemmer, hvoraf én beskikkes efter indstilling fra Dansk Arbejdsgiverforening og én efter indstilling fra Fagbevægelsens Hovedorganisation. Tvistighedsnævnet kan efter lovens § 65, stk. 1, træffe afgørelse om ophævelse af en uddannelsesaftale samt om erstatning og godtgørelse.

Ud over elever og lærlinge reguleret i lov om erhvervsuddannelser omtalt ovenfor findes tillige praktiklignende forhold og erhvervstræning af varierende omfang og karakter på området for forberedende grunduddannelse (FGU), jf. lov om forberedende grunduddannelse.

Dette område forventes ikke længere at blive omfattet af henstillingen.

6.5 Lov om Erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Det fremgår af §§ 4 og 5 i lov om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. LBK nr. 396 af 12. april 2025, at uddannelserne består af teori og praktik og skal udgøre selvstændigt afrundede uddannelsesforløb.

De overordnede rammer for uddannelsernes praktik fremgår af bekendtgørelse om erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser, jf. BEK nr. 2672 af 28. december 2021 (LEP-bekendtgørelsen).

De nærmere regler om praktik, herunder formål og omfang, fremgår af uddannelsesbekendtgørelserne. Uddannelsesinstitutionerne skal endvidere beskrive læringsmålene for praktikken i studieordningers fællesdel.

Universitetsuddannelser indeholder som udgangspunkt ikke praktik med undtagelse af fire universitetsuddannelser, der af historiske årsager indeholder lønnet praktik: Bacheloruddannelsen i fødevarer og ernæring, kandidatuddannelsen i fødevarevidenskab, bacheloruddannelsen i journalistik og kandidatuddannelsen i kommunikation med journalistik.

Universitetsuddannelser kan inden for uddannelsens normerede studietid indeholde såkaldte projektorienterede forløb. Der er ikke tale om et arbejdsforhold, hvor den studerende indgår som arbejdskraft på en arbejdsplads, men om et uddannelsesforløb, der for universitetsstuderende indgår i en akademisk, forskningsbaseret uddannelse. Projektorienterede forløb kan indgå både i bachelor- og kandidatuddannelser og i 1-årige akademiske overbygningsuddannelser. Et projektorienteret forløb indgår i uddannelsen som en integreret del af et fag eller fagelementer, der afsluttes med en prøve. Universitetet skal sikre, at den studerende under et projektorienteret forløb opnår målene for læringsudbyttet, og universitetet skal give den studerende faglig vejledning som led i forløbet.

For lønnet praktik på erhvervsuddannelser, professionsbacheloruddannelser og universitetsuddannelser gælder det, at Uddannelses og Forskningsministeriet ikke fastsætter i løn eller arbejdsvilkår for studerende. Som udgangspunkt fastsættes løn og arbejdsvilkår efter relevant overenskomst eller aftale mellem arbejdsmarkedets parter.

Dette område forventes ikke længere at blive omfattet af henstillingen.

7. Konsekvenser

Forslaget til rådshenstilling er ikke bindende og vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Kommissionens forslag er den 20. marts 2024 sendt i høring hos EU-Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold. Der er modtaget høringssvar fra FH, KL og Danske Regioner.

Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH)

Fagbevægelsens Hovedorganisation støtter overordnet set forslaget til rådshenstilling. Dertil opfordrer FH til, at lærlinge og elever på erhvervsuddannelserne i Danmark fortsat skal være omfattet af rådshenstillingen om en europæisk ramme for lærlingeuddannelser ("apprenticeships") fra 2018.

Kommunernes Landsforening (KL)

Kommunernes Landsforening finder det nødvendigt at fremhæve, at definitionen af "traineeships" er uklar og foreslår derfor en tydeligere afgrænsning, der er i tråd med rådshenstillingen fra 2014.

Det er bekymrende, at anvendelsesområdet udvides til at inkludere praktik og oplæring som led i formel uddannelse. Denne udvidelse kan medføre vidtrækkende negative konsekvenser og ændringer i praktikanter og elevers vilkår for arbejdsgivere og personer på vej ind på eller uden for arbejdsmarkedet i Danmark. Det er KL's vurdering, at udvidelsen vil udfordre det partsstyrede uddannelsessystem og skabe unødige barrierer for arbejdsgivere i forbindelse med at tage elever og praktikanter som led i uddannelse.

KL vil ligeledes advare om, at nye krav til arbejdsgivere kan have den utilsigtede effekt, at færre arbejdsgivere end i dag vil tage et socialt ansvar i forbindelse med etablering af de virksomhedsrettede tilbud, der er afgørende for at flere – også udsatte og unge – finder fodfæste på arbejdsmarkedet.

Danske Regioner (DR)

Danske Regioner kan ikke støtte udvidelsen af anvendelsesområdet til også at omfatte praktik og oplæring som led i en formel uddannelse. DR mener, at udvidelsen af anvendelsesområdet kan bidrage til at svække den eksisterende, stærkt forankrede regulering på området og i øvrigt skabe unødigt komplicerede og overflødige reguleringer.

Derudover finder DR ikke, at den skelnen mellem uddannelse og arbejdsvilkår i relation til praktikophold, som anføres i rådshenstillingen, giver mening, idet praktikopholdene netop er en integreret del af uddannelserne.

DR ønsker ikke, at forslaget skal pålægge arbejdsgiverne yderligere krav om data, dokumentation og i det hele taget yderligere administrative opgaver, idet dette kan svække arbejdsgivernes incitament til at tage et socialt ansvar ved at tilbyde praktik og oplæring til unge.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kommissionen præsenterede sit forslag til rådshenstilling på et møde i arbejdsgruppen under EPSCO-Rådet den 9. april 2024. Der har efterfølgende i alt været fire møder i arbejdsgruppen under Rådet herom.

Medlemslandene bakker generelt op om formålet med rådshenstillingen. Der har løbende været en drøftelse af detaljeringsgraden, anvendelsesområdet og de forskellige definitioner samt koblingen til direktivet. Der er relativ stor opbakning til udeladelsen af praktikantforløb, der er del af pensum for formel uddannelse eller træning. Enkelte medlemslande mener, at praktik som led i aktive arbejdsmarkedsordninger skal undtages fra henstillingens anvendelsesområde. Disse var imidlertid også omfattet af henstillingen fra 2014, som opdateres med nærværende forslag.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at praktikophold kan hjælpe unge med at få praktisk og erhvervmæssig erfaring, forbedre deres beskæftigelsesegnethed og lette overgangen til beskæftigelse.

Regeringen er grundlæggende enig i, at praktikophold i EU skal foregå på ordentlige vilkår. Regeringen støtter derfor også generelt op rådshenstillingens formål om at sikre ordentlige rammer for praktikordninger i hele EU, herunder at unge bliver udsat for fair vilkår på arbejdspladsen, får et reelt udbytte og ikke udnyttes som erstatning for ordinær arbejdskraft.

Regeringen støtter derfor generelt op om henstillingen, der indeholder flere elementer, der allerede er en del af dansk lovgivning eller praksis på beskæftigelses- og uddannelsesområdet, og som man fra dansk side gerne ser udbredt til øvrige EU-medlemslande.

Det er imidlertid vigtigt for regeringen, at teksten respekterer kompetencefordelingen, de aktive arbejdsmarkedsordninger og det danske uddannelsessystem, herunder særligt erhvervsrettede uddannelser og øvrige uddannelsesforløb, hvor praktikophold indgår som en obligatorisk del af en formel uddannelse. Regeringen er således skeptisk overfor, at anvendelsesområdet udvides til at omfatte praktikophold i forbindelse med formelle uddannelsesforløb.

Regeringen kan bakke op om de ændringer, der er foretaget under forhandlingerne af rådshenstillingen, herunder en lavere detaljeringsgrad og færre administrative byrder for virksomhederne. Man kan ligeledes bakke op om at praktik som led i formel uddannelse eller erhvervsuddannelse nu er undtaget fra anvendelsesområdet.

Regeringen kan på den baggrund fortsat støtte forslaget til rådshenstilling.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Ministeren orienterede Folketingets Europaudvalg om sagen den 5. april 2024 og senest den 29. november 2024.

7. Det europæiske semester 2025

- Politisk drøftelse, vedtagelse og godkendelse

Nyt notat

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Kommissionens Forårspakke forventes offentliggjort d. 4. juni 2025. Pakken består bl.a. af landerapporter, udkast til de landespecifikke anbefalinger og udkast til beskæftigelsesretningslinjerne. Styringsnoter til semesterpunktet på EPSCO-rådsmødet foreligger endnu ikke.

På EPSCO-rådsmødet skal EU's beskæftigelses- og socialministre godkende de landespecifikke anbefalinger, der vedrører arbejdsmarkedet og sociale forhold samt vedtage en horisontal note om de landespecifikke anbefalinger på alle politikområder. Igen i år forventes der ingen anbefaling til Danmark på social- og beskæftigelsesområdet. Det er dog forventningen, at alle 27 medlemslande – som følge af Færdighedsunionen, som Kommissionen fremsatte i marts – vil få en generel anbefaling om vigtigheden af at sikre de rette færdigheder.

Derudover skal EPSCO-Rådet vedtage Beskæftigelseskomitéens og Socialkomitéens fælles udtalelser om hhv. semesterprocessen i 2024-2025 og om kvalitetsjob. Endelig skal der afholdes en politisk drøftelse om det europæiske semester. Emne herfor foreligger endnu ikke.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

Regeringen kan bakke op om drøftelsen af punktet og forventer at kunne støtte godkendelsen af de landespecifikke anbefalinger, der vedrører arbejdsmarkedet og sociale forhold, og den horisontale note om alle anbefalingerne. Ligeledes forventes regeringen at kunne støtte komitéernes udtalelser om hhv. semesterprocessen og kvalitetsjob.

2. Baggrund

Som led i det europæiske semesters årshjul kan Rådet i henhold til art. 148 i TEUF på forslag fra Kommissionen give landespecifikke anbefalinger til EU's medlemslande. Det sker blandt andet på baggrund af landenes egne finans- og strukturplaner og de landerapporter, der forventes at blive offentliggjort samtidig med Kommissionens udkast til landespecifikke anbefalinger den 4. juni 2025.

Der følges op på de landespecifikke anbefalinger det efterfølgende år i Beskæftigelseskomitéen og Socialkomitéen gennem dedikerede evalueringer ("reviews"), hvor landenes implementering af anbefalingerne bliver vurderet. Som en del af den

opfølgning udarbejder komitéerne hvert år en fælles udtalelse (horizontal opinion) om semesterprocessen, som bliver vedtaget af Rådet på rådsmødet i juni.

3. Formål og indhold

Landespecifikke anbefalinger

På baggrund af Kommissionens forslag skal EPSCO-Rådet drøfte og godkende de landespecifikke anbefalinger, der vedrører beskæftigelses- og socialområdet. Herudover skal EPSCO-rådet vedtage en horisontal note om de samlede landespecifikke anbefalinger. Anbefalingerne bliver endeligt vedtaget af ECOFIN, som det er kutyme.

Formålet med forslagene til de landespecifikke anbefalinger er efter art. 148 at identificere de primære udfordringer, som det enkelte medlemsland står over for, og hvor løsninger gennem nationale reformer vil gøre en positiv forskel for udviklingen på eksempelvis landets arbejdsmarked.

Kommissionen forventes heller ikke i år at afgive landespecifikke anbefalinger på social- og beskæftigelsesområdet til Danmark. Jf. initiativet om færdighedsunionen, har Kommissionen dog til hensigt at indføre en ny horisontal anbefaling om uddannelse og færdigheder i den europæiske semestercyklus. Der kan derfor potentielt komme en ny anbefaling herom til alle medlemsstater.

Beskæftigelseskomitéens og Socialkomitéens fælles udtalelse om semesterprocessen for 2024-2025

Formålet med Beskæftigelseskomitéens og Socialkomitéens fælles udtalelse om semesterprocessen for 2024-2025, som er en del af punktet om det europæiske semester på EPSCO i juni, er at gøre status over semestret og arbejdet i de to komitéer. Noten forventes at fokusere på de reviews og de dokumenter, som har optaget komitéerne i løbet af semestret 2024-2025. Dermed er det også forventningen, at den vil berøre reviews i regi af rammen for social konvergens (Social Convergence Framework), som blev afholdt for første gang i 2024 som et pilotprojekt. Noten er fortsat under udarbejdelse på teknisk niveau.

Beskæftigelseskomitéens og Socialkomitéens fælles udtalelse om kvalitetsjob

Ledende næstformand, Roxanna Minzatu, bad på EPSCO-rådsmødet den 10. marts 2025 Beskæftigelseskomitéen og Socialkomitéen om at udarbejde en udtalelse om, hvad et kvalitetsjob indebærer. Udtalelsen forventes at indgå i udarbejdelsen af Kommissionens kommende forslag om en køreplan for kvalitetsjob (Quality Jobs Roadmap), der forventes offentliggjort i slutningen af 2025. Den fælles udtalelse er endnu ikke færdigforhandlet. Komitéerne forventes dog at byde Kommissionens kommende initiativ velkomment og fremhæve vigtigheden af at arbejde med et flerdimensionelt koncept af kvalitetsjob, der bl.a. rummer ordentlige løn- og arbejdsvilkår, et sikkert og sundt arbejdsmiljø og et inkluderende arbejdsmarked med inddragelse af arbejdsmarkedets parter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv nogen lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Der orienteres om punktet på et møde i Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold forud for EPSCO-rådsmødet.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemslandene forventes at tage positivt imod Kommissionens forslag til de landespecifikke anbefalinger og den fælles udtalelse fra Beskæftigelseskomitéen og Socialkomitéen om semesterprocessen for 2024-2025. Der forventes også opbakning til komitéernes fælles udtalelse om kvalitetsjob fra medlemslandene, der har været positive overfor at blive inddraget tidligt i Kommissionens arbejde herom.

Herudover er det første gang, der udføres reviews i regi af rammen for social konvergens som en fast del af semestercyklus. Det forventes at enkelte lande, der fra starten har været utilfredse med initiativet, derfor vil være negativt stemt heroverfor.

Flere medlemsstater har udtrykt utilfredshed med processen og håndteringen af de landespecifikke anbefalinger i år. Forårspakken er forsinket pga. nye finanspolitiske regler, hvilket betyder at processen for reviews af de landespecifikke anbefalinger i semesterkomitéerne bliver meget kort.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan bakke op om drøftelsen af punktet og forventer at kunne støtte godkendelsen af de landespecifikke anbefalinger, der vedrører arbejdsmarkedet og sociale forhold samt den horisontale note om de landespecifikke anbefalinger på alle politikområder. Regeringen forventer ligeledes at kunne støtte Beskæftigelseskomitéens og Socialkomitéens fælles udtalelser om hhv. semesterprocessen for 2024-2025 og kvalitetsjob.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

8. Rådskonklusioner om udnyttelse af ældre personers potentiale på arbejdsmarkedet og i samfundet

Vedtagelse

Nyt notat

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

På EPSCO-rådsmødet den 19. juni 2025 lægges der op til vedtagelse af rådskonklusioner om udnyttelse af ældre personers potentiale på arbejdsmarkedet og i samfundet.

Rådskonklusionerne tager afsæt i EU's mangel på arbejdskraft og færdigheder. Samtidig står mange medlemslande over for demografiske udfordringer, idet ældre personer i flere lande står til at udgøre en stadig større del af befolkningen, mens personer i den arbejdsdygtige alder falder. På den baggrund understreger rådskonklusionerne potentialet i at fastholde seniorer på arbejdsmarkedet. Rådskonklusionerne anbefaler derfor medlemslandene til at fremme bedre og mere fleksible arbejdsvilkår for ældre personer, som kan bidrage til, at flere ældre personer forlænger deres arbejdsliv.

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser og ej heller administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Regeringen kan støtte rådskonklusionerne.

2. Baggrund

På EPSCO-rådsmødet den 19. juni 2025 lægges der op til vedtagelse af rådskonklusioner om udnyttelse af ældre personers potentiale.

Med rådskonklusionerne sætter det polske formandskab fokus på fastholdelse af seniorer på arbejdsmarkedet som et middel til at bekæmpe mangel på arbejdskraft og demografiske udfordringer i medlemslandene.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne tager afsæt i EU's mangel på arbejdskraft og færdigheder. Samtidig står mange medlemslande over for demografiske udfordringer, idet ældre personer i flere lande står til at udgøre en stadig større del af befolkningen, mens personer i den arbejdsdygtige alder falder. På den baggrund understreger rådskonklusionerne potentialet i at fastholde seniorer på arbejdsmarkedet. Rådskonklusionerne anbefaler derfor medlemslandene til at fremme bedre og mere fleksible arbejdsvilkår for ældre personer, som kan bidrage til at flere ældre personer forlænger deres arbejdsliv.

Medlemslandene og Kommissionen opfordres til, at:

- Overveje, hvordan den kommende handlingsplan for den sociale søjle 2.0 kan fremme aldringspolitikker, som kan bidrage til, at flere ældre personer forlænger deres arbejdsliv.

- Bekæmpe aldersdiskrimination på alle samfundets områder, herunder på arbejdsmarkedet, samt fremme positive opfattelser af ældre personers rolle i økonomien og samfundet.
- Adressere udfordringer for særligt ældre kvinders arbejdsmarkedsdeltagelse, karriereudvikling, livstidsindkomst og pension. Medlemslandenes politikker bør f.eks. tage hensyn til den uforholdsmæssigt store andel omsorgsopgaver, som kvinder ofte varetager.
- Styrke indsatser til at fremme sund aldring, herunder gennem forebyggende tiltag for de mest udsatte borgere.
- Opfordre Beskæftigelseskommittéen (EMCO) og Socialbeskyttelseskommitteen (SPC) til, inden for deres eksisterende arbejde, at understøtte udvekslingen af gode erfaringer ift. at udnytte ældre personers sociale og økonomiske potentiale.

Medlemslandene opfordres til, at:

- Tage behørigt hensyn til vigtigheden af at fastholde og forlænge ældre personers økonomiske aktivitet, bl.a. gennem implementeringen af nationale finanslove, samt ved at overveje måltal for ældre personers økonomiske aktivitet.
- Fremme vedvarende, frivilligt økonomisk og socialt engagement hos ældre personer gennem politiske reformer og social dialog inden for områder som beskæftigelse, arbejdsmiljø, færdigheder, livslang læring, iværksætteri, digitale teknologier, beskatning, sundhed, langtidspleje og social beskyttelse. Medlemslandenes politikker bør tage hensyn til ældre personers specifikke behov, herunder ældre personer med handicap.
- Fremme ældre personers digitale færdigheder.
- Fremme, i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, bedre udnyttelse af ældre personers potentiale blandt arbejdsgivere og arbejdstagere, herunder ved at styrke arbejdsgiveres incitamenter til at udnytte potentialet hos ældre jobsøgende og inaktive personer gennem målrettede aktive arbejdsmarkedstiltag, opkvalificering, tilpasning af arbejdspladsen og arbejdsmiljø.
- Styrke indsatser, i samarbejde med arbejdsmarkedets parter, ift. at fremme ældre personers frivillige deltagelse i arbejdsmarkedet gennem effektive incitamenter og fleksible tilbagetrækningsordninger.
- Tage passende foranstaltninger for at fremme indsamlingen af ligestillingsdata, bl.a. opdelt på køn og alder for bedre at kunne imødegå aldersdiskrimination.

Europa-Kommissionen opfordres til, at:

- Tage hensyn til ældre personers sociale og økonomiske potentiale.
- Facilitere muligheder for udveksling af information og læring ift. at fremme ældre personers deltagelse i arbejdsmarkedet, entreprenørskab, arbejde udover pensionsalderen samt aktiviteter som bekæmper ensomhed.
- Styrke opmærksomheden omkring bekæmpelse af negative stereotyper vedr. aldring.
- Styrke handling og opmærksomhed omkring sund og aktiv aldring, ikke kun for ældre personer, men også gennem forebyggelse og fremme af et godt arbejdsmiljø.
- Understøtte tilstrækkelig EU-finansiering, som skal hjælpe ældre personer med at udvikle færdigheder, som gør, at de kan tilpasse sig det moderne

arbejdsmarked og teknologiske forandringer, og som kan hjælpe med at fremme aldersvenlige arbejdspladser.

- Fortsætte med at monitorere og understøtte en effektiv implementering af relevant EU-lovgivning samt arbejde for at adressere huller i anti-diskriminationslovgivning, særligt baseret på alder og handicap.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser og ej heller administrative konsekvenser for erhvervslivet eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Der orienteres om punktet på møde i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold forud for EPSCO-rådsmødet.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes generelt opbakning blandt medlemslandene til rådskonklusionerne.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte rådskonklusionerne.

Regeringen finder det positivt, at der sættes fokus på fastholdelse af seniorer på arbejdsmarkedet.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.